

ONGELMAPUHETTA JA HAAVEITA

Ratkes-lehti 4/2004

Kuuntelin äskettäin arvostetun tutkijan yleisöluentoa lapsuuden ja aikuisuuden ongelmien suhteista. Osa lapsista selviää mutta lapsuuden depressio kuitenkin ennustaa nuoruuden depressiota... Vaikka vanhempia miten yrittäisi auttaa, juopon lapsille käy huonosti... Nuorilla on sitten vaikeaa ja nuoruuden depressio ennustaa aikuisiän depressiota... Yleisöstä joku yritti kysellä, onko mitään toivoa, eikö suurin osa alkoholisoituneidenkin vanhempien lapsista loppujen lopuksi selviä erinomaisesti? Joo, mutta nämä ovat vaikeita ongelmia...

Asiakkaan tai omaisen asemassa olevat kuulijat olisivat tarvinneet rohkaisua. Tämä asiantuntijan asemassa oleva ihminen oli kuitenkin syvästi huolissaan esittämistään asioista ja nähtävästi koki kaikki yleisön yritykset löytää valoa tunneliin päästä oman tärkeän asiansa vähättelyksi. Ongelmapuhettakin tarvitaan, sen onnistunut käyttö vain riippuu kuulijakunnasta.

Päätäjän huolta on hyvä herätellä, mutta päätäjääkään ei saa jättää pelkän ongelmapuheen varaan. Päätäjällekin asiat on käännettävä toivon, sen jälkeen toiminnan ja rahan kielelle, ettei PÄÄTTÄJÄ nosta käsiä pystyyn! Ongelmat on saatava haaveiksi ja tavoitteiksi myös vaikuttamistoiminnassa!

Ihmistyötä tehdään monella suunnalla hyvin ja antaumuksella vaikkakin vaihtelevin resurssein. Vaikuttavuuden tekeminen päätäjille näkyväksi on nyt kaikkien ihmistyön suuntausten suurin haaste ja mielestäni selkeä yhteistyön paikka. Kuntoutuksen ja koulutuksen määrärahat ovat inhimilliseen tarpeeseen nähden aivan liian pieniä, eivätkä ne lisäännä riitelemällä. Meillä on järjestöinä ja ammattiauttajina kaikilla opittavaa toisiltamme, omaleimaisuuttamme silti vaalien.

Ratkesin tehtävästä ja tulevaisuudesta on ollut käynnissä melkoisen rehevä keskustelu viime aikoina. Ratkesissa on samalla tavalla kuin muissakin kasvavissa yhteisöissä haasteena tasapainottaa toiminnan ja jäsenten moninaiset intressit aina yhdessäolosta pitkiin ammatillisiin koulutuksiin.

Alla on Marja Vuoriselta kuulemani yhdistystoiminnan jäsenitys hieman muokattuna. Keskellä oleva pallero kuvaa jäsenen kysymystä, mitä hän saa suoraan tai epäsuoraan hyötyä tai hyvää mieltä kultakin toiminnan eri alueelta?

Vastaavasti voidaan heittää keskelle uudet ja vanhat toimintaideat yksi kerrallaan ja kysyä, mitä toiminnan alueita ne palvelevat? Esimerkki: toimistotyöpisteen hankkiminen vaikuttaa eri asioihin kuin kokous- tai terapiatilan hankkiminen. Jos emme saa kaikkea hyvää yhdellä kertaa, kannattaa aloittaa niistä hyvistä jutuista, joilla on eniten vahvistavia heijastusvaikutuksia muihin alueisiin.

Oma kiinnostukseni suuntautuu yhteistyön rakentamiseen ihmistyön järjestöjen ja viranomaisten sekä korkeakoulujen kanssa. Se tuo asiallemme voimavaroja ja kanavia tulla kuulluksi yhä laajemmin, yhä vaivattomammin. Ylläolevassa kaaviossa tämä olisi lähinnä Vaikuttamista, josta seuraa Asiantuntijuuden vahvistuminen. Epäsuorasti se tuo Jäsentoiminta -lohkolla arvostusta ja sivustatukea jäsenten arjen ammattityölle. Toisaalta alueellisen ja paikallisen toiminnan tukemiseen tarvitaan ideoita, koska ruohonjuuritason kastelu ja hellä hoito on koko toiminnan kivijalka.

Kun on ideoitu, miltä Ratkes näyttää esimerkiksi viiden vuoden kuluttua, on nähty mm. Ratkes-avain valtakunnallisesti tunnettuna hyvän ihmistyön huomionosoituksena, joka noteerataan kaikissa medioissa. Lukion psykologian kirjat ravitsevat aiempaa paremmin oppilaiden todellista elämänhallintaa ja -ymmärrystä. Tulevaisuuden muistelu ja Arvostava haastattelu ovat silloin ammattikorkeakoulujen perusnäkkileipää. Ihmekysymys kutkuttaa jo lapsia heidän satukirjoissaan.

Tästä on yhdessä hyvä jatkaa.